

L-Għoti tal-Ġens Grammatikali lil Nomi Missellfa mill-Ingliż minn Oqsma Semantiċi Differenti

Studenta:

Kyleen Ciantar

Tutor:

Dr George Farrugia

---

1. Daħla

Fl-istudju modern tat-teorija grammatikali ftit li xejn hemm konsistenza u uniformità fl-użu tat-terminu 'kategorija'. Lyons (1975) jgħid li, "It is frequently employed, like 'class' or 'set', to refer to any group of elements recognised in the description of particular languages" (p. 270). Waħda minn dawn il-kategoriji li relattivament f'dawn l-aħħar snin qed tingħata importanza mhux biss fl-istudji grammatikali u lingwistiċi imma wkoll f'oqsma oħra bħall-psikolingwistika, hija l-kategorija tal-ġens grammatikali. F'dawk il-lingwi li fihom il-kategorija grammatikali tal-ġens, kull nom irid jingħata ġens partikolari fuq xi kriterju jew iehor. Għaldaqstant fil-Malti kull nom, kemm animat kif ukoll inanimat, irid jingħatalu ġens – maskil jew femminil.

Wahda mill-aktar definizzjonijiet çari u importanti li nsibu fil-letteratura ghat-terminu 'gens grammatikali' hija ta' Hockett (1958): "Genders are classes of nouns reflected in the behaviour of associated words" (p. 231).

F'xi lingwi johroġ il-fatt kif mhux dejjem ikun çar li tifhem kif u għaliex jinghata ġens u mhux iehor. Għaldaqstant, din il-kategorija mhux l-ewwel darba li tqieset bħala kategorija li m'għandhiex sistema partikolari. Nġhidu aħna, fil-Franciz huwa l-artiklu, 'le' jew 'la', li juri n-nom ta' warajh x'gens jiehu. Pereżempju, in-nom li jirreferi għal 'sigġu' fil-Franciz jiehu l-artiklu maskili 'le chaise'. B'hekk, fil-każ tal-Franciz bhall-Ġermaniz b'xi differenzi, huwa l-artiklu li jikklassifika n-nomi taht kategorija ta' ġens jew oħra. Fil-Malti, l-artiklu m'għandu ebda sehem f'din il-klassifikazzjoni għax jekk nġhidu 'is-sigġu' mingħajr ma nżidu xi parti tad-diskors warajh bħal aġġettiv jew pronom, ma nkunux nafu jekk hux nom maskili jew femminili. Hockett (1958, p. 230) jispegja kif fl-Ispanjol, il-ġens grammatikali johroġ kemm permezz tal-artiklu kif ukoll permezz ta' qbil grammatikali ma' partijiet oħra tat-taħdit, pereżempju mal-aġġettiv kif isehh fil-Malti.

1.1 Il-ġens grammatikali u naturali – l-istess?

Hafna jhalltu l-ġens grammatikali ('maskili' u 'femminili') mal-ġens naturali ('raġel' u 'mara'). Meta jiġri hekk, id-distinzjoni bejn it-tnejn ma tibqax çara għaliex dak li hu lingwistiku jisfuma f'dak li hu fiżiku. Farrugia (2018) jagħmel distinzjoni çara bejn it-tnejn meta jgħid, "Grammatical gender is a linguistic property of words, while natural gender is a biological property of animate referents of words" (p. 4) Dan in-nuqqas ta' çarezza jidher f'xi xogħlijiet. Nġhidu aħna f'*Il-Miklem Malti* ta' Serracino-Ingloft (1976) li fih jiddefinixxi l-ġens grammatikali bħala: "Għażla ta' sess fost nomi, pronomi u aġġ. ..." (p. 27). It-terminoloġija hija użata b'mod żbaljat għaliex in-nomi m'għandhomx sess iżda ġens grammatikali.

Għalkemm bosta huma kontra l-idea li s-sess għandu xi tip ta' influwenza fuq il-ġens grammatikali, naraw li f'lingwi li jużaw il-ġens grammatikali meta jidhlu n-nomi animati, ir-relazzjoni bejniethom tkun wahda b'saħħitha tant li hawn min jahseb li huma tkomplija ta' xulxin. L-istess ismijiet grammatikali 'maskili', 'femminili' u 'newtru' jkomplu jikkonfermaw dan (Lyons, 1975, f'Farrugia, 2003, p. 15). Minkejja dan kollu, li huwa żgur huwa li wiehed jista' jikkonferma li din ir-relazzjoni mhix diretta, la f'lingwa

waħda u lanqas bejn lingwa u oħra. Jekk niehdu l-eżempju tal-kelma ‘dar’, fil-Malti tieħu ġens femminili, fir-Russu l-kelma li tirreferi għall-istess oġġett ‘дом’ (dom) tieħu ġens maskili, waqt li fil-Ġermaniż ‘haus’ tieħu l-ġens newtru. Farrugia (2003) fix-xogħol tiegħu jistqarr li “Is-sexus mhuwiex dejjem rifless fil-genus” (p. 17).

1.2 Il-ġens grammatikali f’lingwa u mhux f’oħra

Huwa interessanti kif f’ċerti lingwi l-kategorija grammatikali tal-ġens hija daqstant importanti bħalma naraw fil-Malti, waqt li f’lingwi oħra hija kważi noneżistenti (Corbett, 1991, p. 1).

B’hekk, mill-perspettiva ta’ din il-kategorija, il-lingwi jistgħu jinqasmu fi tnejn, “...dawk li għandhom mekkanizmu biex jikklassifikaw in-nomi u dawk li m’għandhomx bħaċ-Ċiniż, il-Persjan u l-ilsna Baski” (Farrugia, 2003, p. 1, f’Galdes, 2016, p. 8).

Il-komplessità tal-ġens grammatikali tkompli toħroġ meta naraw li f’dawk il-lingwi li jahdmu b’din il-kategorija, l-għażla tal-ġens tal-istess nom tista’ tvarja minn lingwa għal oħra. Pereżempju, fit-Taljan nirreferu għan-nom ‘sistema’ fil-maskil għaliex ngħidu ‘il sistema’, mentri fil-Malti nirreferu għal dan in-nom fil-femminil għaliex ngħidu ‘sistema tajba’.

1.3 Il-markaturi

F’bosta lingwi li fihom insibu l-kategorija grammatikali tal-ġens, in-nomi x’aktarx ikunu mmarkati għal xi ġens jew iehor. Huwa tajjeb li ninnutaw li mhux in-nomi kollha għandhom markatur vizibbli; pereżempju fil-Malti n-nom ‘id’ mhux immarkat għall-ġens femminili. Farrugia (2018) jikkonferma li fil-Malti 93% tan-nomi jistgħu jiġu assenjati ġens abbażi tal-fattur morfofonoloġiku. Fi studju li għamel ikkonferma li t-tarf *-a* huwa l-aktar tarf assoċjat mal-femminil, filwaqt li t-tarf *-u* u t-tarf konsonantali huma assoċjati mal-maskil. Skontu, ir-relazzjoni bejn it-trufijiet *-i* u *-e* mal-ġens maskili, mhijiex b’saħħitha daqs tat-trufijiet diġà msemmija (pp. 237-238).

Fil-Malti, is-suffissi *-a*, *-triċi* u *-essa* jiżiedu ma’ nomi maskili biex johlolqu forma femminili li tirreferi għal mara. Madanakollu, m’aħniex neqsin minn xi eċċezzjonijiet bħal ngħidu aħna, ‘soru’, ‘omm’, ‘Alla’ u ‘Papa’. Dawn in-nomi sinkronikament jidhru bħala eċċezzjonijiet. Kif qed naraw minn dawn l-erba’ eżempji, jista’ jkollok kliem li għalkemm il-forma tiegħu turi ġens partikolari, it-tifsira twassal għall-għoti tal-ġens l-iehor. F’każi ta’ sistemi mhallta bħal dawn, it-tifsir jiddetermina l-għoti tal-ġens tal-kelma u dan Corbett (1991) jirreferi għalih bħala: “the core semantic

override principle” – jġifieri meta jkun hemm kunflitt bejn il-kriterji formali u dawk semantiċi, il-kriterji semantiċi jiddominaw lil dawk formali (p. 52).

2. L-Attribuzzjoni tal-Ġens Grammatikali – b’Mod Arbitrarju?

Jidher li l-kelliema nattivi tal-ilsna li jżaw il-ġens ma jsibu ebda diffikultà biex jattribwixxu l-ġens grammatikali lil eluf ta’ nomi. Imma dan kif jagħmluh? Jingħad li kelliema nattivi ta’ lingwa jipossjedu numru ta’ kriterji u sistemi li abbażi tagħhom jagħtu l-ġens lin-nomi. Imma wiehed jistaqsi, kif ihaddmuhom dawn l-istrategġiji? Kif jittrasferixxu t-tagħrif marbut mal-ġens tan-nom għal elementi oħra? Il-ġens grammatikali, huwa sempliċement mażzun jew maħdum skont il-proprjetajiet semantiċi, morfologiċi u fonologiċi tan-nom kull darba li l-kelliem jiġi bżonnu (Farrugia, 2015, p. 25)?

Bosta studjużi jishqu fuq l-arbitrarjetà tal-assenjazzjoni tal-ġens. “...in American structuralism, gender was defined by Bloomfield in terms of arbitrary classes, a claim which he illustrated unhesitatingly with Algonquian and Indo-European” (Kilarski, 2007, pp. 28-29). Bloomfield fix-xogħol tiegħu *Language* (1933)

jgħid kif m’hemm xejn li jista’ jagħti tifsira lingwistika lil ċerti aspetti li jieħdu xejra inqas Prattika u li huma aktar astratti – bħall-ġens tan-nom jew l-aspett verbali. Bloomfield (1933) jaasal għall-konklużjoni li m’hemm ebda kriterju Prattiku li fuqu nomi f’lingwi bħall-Ġermaniż, il-Franċiż u l-Latin jingħataw il-ġens.

Hockett (1958) jgħid li għalkemm xi drabi jista’ jkun li jkun hemm xi elementi semantiċi bhas-sess, id-daqs, il-forma, il-grad ta’ astrazzjoni u animazzjoni, “...almost always some of the gender affiliations are arbitrary” (p. 232). Hockett (1958) ikompli jgħid li allura, il-maskil u l-femminil fl-Ispanjol, il-Franċiż, it-Taljan u l-Portugiż huma semantikament konsistenti, fis-sens li n-nomi li jirreferu b’mod ċar għall-irġiel huma maskili, dawk li jirreferu għall-mara huma femminili, imma l-ġens ta’ nomi oħra huwa hafna drabi arbitrarju.

2.1 Is-sistema semantika

Meta kelliema ta’ lingwa partikolari jassenjaw il-ġens lin-nomi permezz tas-sistema semantika, ikun ifisser li qed jibbażaw l-għażla tagħhom fuq it-tifsir jew is-sens li jgħorr miegħu dak in-nom. Corbett (1991) jagħti importanza kbira lil din is-sistema u jikkwota lil Aksenov (1984): “In a sense all gender systems are semantic in that there is always a semantic core to the assignment system” (pp. 17-18, f’Corbett, 1991, p. 8).

Corbett (1991, p. 9) jittellem fid-dettall fuq sistemi li huma strettament semantiċi fir-rigward tal-ġens grammatikali. Għalkemm in-numru tagħhom huwa żgħir hafna, insibu każi ta' lingwi li fihom il-kelma waħedha tkun biżżejjed biex wiehed jassoċja ġens partikolari magħha. Nġhidu ahna, it-Tamil li hija waħda mil-lingwi Dravidjani, tuża din is-sistema u naraw li minkejja li għandha numru konsiderevoli ta' kelliema, l-għażla tal-ġens hija konsistenti bejniethom. Corbett (1991) jgħid, "Given the meaning of a noun, its gender can be predicted without reference to its form" (p. 9).

2.2 Is-sistema formali

B'sistema formali nifhemu li l-assenjament tal-ġens jingħata abbażi ta' numru ta' regoli li jiddependu mill-forma tal-kelma u mhux mit-tifsir tagħha. Dawn ir-regoli jinqasmu f'żewġ tipi:

i) daww morfologiċi u ii) daww fonologiċi. Ir-regoli morfologiċi jimxu fuq l-istruttura tal-kelma, waqt li r-regoli fonologiċi jimxu fuq l-istruttura tal-hoss. Kontra tad-distinzjoni faċli li tista' ssir bejn il-kriterju semantiku u l-kriterju formali, mhux dejjem faċli tidistingwi bejn il-lat morfologiċu u l-lat fonologiċu f'dan l-ambjent. Infatti, hafna drabi dawn iż-żewġ aspetti jaħdmu flimkien u meta jiġri hekk,

dan il-kunċett nirreferu għalih bhala l-kriterju morfofonologiċu.

Il-forma tan-nom, l-aktar fil-każ tan-nomi inanimati, ukoll għandha importanza kbira fl-ġhoti tal-ġens. Skont Farrugia (2003), it-truf li t-tendenza tagħhom ixxaqleb lejn il-maskil huma t-truf konsonantali u t-tarf -u, filwaqt li t-tarf -a jxaqleb lejn il-femminil. Madanakollu nsibu xi eċċezzjonijiet bħall-kliem 'ghana' jew 'sema' li minkejja li jispiċċaw bil-markatur tal-ġens femminili, grammatikalment jitqiesu bhala nomi maskili. Kliem li jispiċċa bit-tarf -i jista' jindika l-maskil, bħal 'deni', 'apokalissi' u 'guri', jew il-femminil, bħal 'frazi' u 'vuċi' (p. 174), u f'dan il-każ jidhol ukoll il-kriterju etimologiċu (Farrugia, 2019, p. 19).

F'sistema bħal din, kull biċċa informazzjoni fonologiċa ta' kelma għandha l-potenzjal li tiddetermina l-ġens ta' dak in-nom. Perezempju, kif inhu ċċitat f'Corbett (1991), fil-lingwa Qafar insibu "...a remarkable phonological assignment system" (p. 51). F'din il-lingwa nstab li hemm żewġ kategoriji ta' ġens li huma l-maskil u l-femminil. In-nomi femminili jintgħarfu minn daww maskili għaliex jispiċċaw b'vokali aċċentata. Xi eżempji huma: 'baxà' (bint) u 'bariseynà' (għalliema). Il-bqija tan-nomi li ma jispiċċawx bil-vokali aċċentata huma kollha maskili, bħal 'bàxa' (iben) u

'barisèyna' (għalliem). Hemm żewġ possibiltajiet f'din il-lingwa li jistgħu jikklassifikaw nom bħala maskili:

1. Dawk in-nomi kollha li jispiċċaw bil-konsonanti; 2. Dawk in-nomi li jispiċċaw b'vokali mhux-aċċentata.

2.3 L-aspett sintattiku - il-qbil grammatikali

Ma nistgħux nuru l-eżistenza tal-ġens billi nharsu biss lejn in-nom fih innifsu. F'xi każi, lanqas ma nistgħu niddeterminaw il-ġens mill-markaturi, imma l-evidenza tal-ġens tohròg mill-qbil grammatikali fuq elementi oħra fis-sentenza li l-ġens tagħhom huwa determinat mill-ġens tan-nom kontrollatur (Corbett, 2014, p. 243). L-istruttura tal-ġens nominali hija bbażata fuq aspetti fundamentali li jitlaqqgħu flimkien u li qegħdin f'relazzjoni bejniethom. L-ewwel nett, insibu l-klassifikazzjoni tan-nomi li jaqgħu taħt kategorija jew oħra. It-tieni nsibu l-qbil grammatikali li jidher fl-elementi mira tan-nom kontrollatur li jistgħu jkunu ta' kategoriji grammatikali differenti (Farrugia, 2018, p. 38).

Lyons (1975) jgħid li l-ġens huwa relevanti mhux biss għall-għażla korretta tal-forma bejn is-singular jew il-plural tan-nomi, imma wkoll għall-għażla tal-verbi, aġġettivi u modifikaturi oħrajn tas-sentenza (p. 285).

3. Studju Skont Oqsma Differenti

Fl-istudju tiegħi xtaqt ninvestiga liema sistema tinfluwenza l-aktar lill-parteċipanti meta jiġu biex jagħtu l-ġens lil numru ta' kliem missellef mill-Ingliš, jekk hux dik semantika jew formali. Biex nagħmel dan, kelli bżonn numru ta' kliem differenti li fuqu kellu jistrieħ dan l-istudju. Hsibt li jkun ahjar li kieku dan il-kliem jaqa' taht xi oqsma partikolari li (sterjo) tipikament huma relatati mas-sessi differenti, biex aktar tard inkun nista' nagħmel paragun bejniethom skont il-varjabbi soċjali magħżula għax-xogħol tiegħi – l-età u s-sess. Għalhekk kelli naħseb ftit dwar liema oqsma huma marbuta l-aktar ma' xi sess jew ieħor bil-ħsieb li l-irġiel ikunu jafu aktar it-tifsira ta' dak il-kliem meħud minn qasam li jolqothom aktar mill-qrib filwaqt li n-nisa jkunu jafu aktar xi jfisser kliem meħud minn xi qasam assoċjat l-aktar mas-sess femminili. Wara li tkellimt ma' nies ta' etajiet, sess, gosti u modi ta' għajxien differenti, irnexxieli nohroġ b'erba' oqsma li deħru li kienu jissodisfaw il-kriterji li kont qed infittex. Dawn kienu: 1. Il-futbol (qasam maskili); 2. Il-karozzi u l-għodda (qasam maskili); 3. Il-hjata u l-moda (qasam femminili); 4. Is-sbuħija u l-kożmetiċi (qasam femminili). Il-kliem magħżul għal kull qasam kien:

Tabella 1: Kliem magħżul

	Karozzi u għodda	Hjata u moda	Sbuħija u kozmetiċi
aggregate	accumulator	back stitch	blusher
back pass	alternator	bobbin	bronzer
chip shot	axle	box pleat	cleanser
clearance	ball joint	brooch	concealer
cross bar	bearing	camisole	contouring
deflection	chassis	clutch	cuticle
derby	condenser	corset	electrolysis
double	coolant	crop top	exfoliator
free kick	crankshaft	fascinator	eyeshadow
futsal	differential	felt	foundation
goal kick	distributor	kimono	French roll
goal line	gasket	leotard	gelish
halfback	piston	mesh	keratin
hat trick	pulley	overlock	microblading
header	shock absorber	pinafore	pedicure
kick off	spark plug	romper	peeling
spot kick	spindle	scrunchie	pigmentation
tackle	spoiler	tull	pin up
VAR	stepney	tunic	scrub
volley	suspension	peep toe	skin tightening

4. L-analizi

L-għan prinċipali ta' dan l-istudju kien li nanalizza jekk il-fatt li l-partecipanti kienu midhla mal-użu u t-tifsira tan-nom, jinfluwenzax

l-għoti tal-ġens. Għan ieħor kien li nanalizza jekk is-sess jew l-età humiex varjabbli b'saħħithom biżżejjed tant li jinfluwenzaw l-għoti tal-ġens. Ridt ukoll nara jekk dawn in-nomi li użajt kellhomx ġens stabbilit.

4.1 Il-qasam tal-futbol

4.1.1. Il-qasam u l-varjabbli soċjo-lingwistiċi

Il-qasam tal-futbol fil-kultura Maltija huwa assoċjat bis-shih ma' persuni ta' sess maskili. Minhabba li dan huwa qasam tradizzjonalment meqjus bhala maskili, wiehed għandu mnejn jissopponi li dan il-fattur jista' jinfluwenza l-għoti tal-ġens mill-irġiel u n-nisa lin-nomi missellfa mill-Ingliż marbuta ma' dan il-qasam. Madanakollu, mill-informazzjoni li ġbart, dan ma kienx ikkonfermat. Jidher li n-nisa f'dan il-qasam b'mod generali qablu mal-irġiel fl-għażla tal-ġens. Għaldaqstant, l-ipotezi li l-fatt li persuna ta' sess partikolari tkun aktar familjari mal-lessiku użat f'ċertu qasam iwassalha biex tagħti ġens differenti minn persuna oħra li ma tkunx, ma kinitx ikkonfermata f'din il-kategorija. Il-maġġoranza tan-nomi ngħataw il-ġens maskili. Jekk inqabblu dawn ir-riżultati ma' dak li sab Farrugia (2003, p. 256), nistgħu ngħidu li r-riżultati huma kompatibbli. Fl-istudju tiegħu sab li 96.4% tal-okkorrenzi ta' kliem li kellu x'jaqsam mal-isport ingħata l-ġens maskili.

Mill-analizi li ghamilt jidher li l-varjabbli soċjolingwistiċi m'għamlux differenza jew m'għamlux differenza kbira f'dan il-qasam. Mill-analizi

tad-dejta li ngabret mill-kwestjonarji meta ffokajt fuq il-varjabbli tas-sess, irriżulta li dan il-fattur ma kienx b'sahħtu biżżejjed biex jinfluwenza l-għażla ta' ġens differenti. Min-naħa l-oħra, fl-analizi li saret skont l-età deher li kien hemm xi ftit tal-influwenza.

4.2 L-oqsma tal-karozzi u l-għodda

4.2.1. L-oqsma u l-varjabbli soċjo-lingwistiċi

Fil-maġġoranza tagħhom, in-nisa qablu fl-għażla tal-ġens tagħhom mal-għażla tal-irġiel minkejja li oqsma tal-karozzi u tal-għodda fil-kultura Maltija huma assoċjati l-aktar mas-sess maskili. Għalhekk, anke f'dan il-każ, il-fatt li persuna ta' sess partikolari probabbilment tkun aktar familjari mal-kelma ma jidherx li kellu influwenza sinifikanti fuq il-ġens li jingħatalha. Ir-riżultati juru li għalkemm kien hemm biss ftit differenza fl-għażla tal-irġiel u n-nisa, urew ukoll li t-tendenza fl-irġiel li jabbinaw il-ġens maskili kienet daqsxejn ikbar għaliex kien hemm aktar nomi li ġew assoċjati mal-maskil mill-irġiel milli min-nisa. Kien nom wiehed biss, in-nom 'spindle', li mill-analizi kollha ġie kkunsidrat l-aktar bhala femminili imma li l-ġens tiegħu xorta wahda mhux stabbilit.

Il-varjabbli soċjolingwistiku tas-sess b'mod ġenerali m'affettwax fl-ghoti tal-ġens. Mill-banda l-oħra, fl-analiżi tal-varjabbli tal-età, dehret xi influwenza li seta' halla dan il-varjabbli kemm meta tqabblu l-parteċipanti żgħar kollha mal-parteċipanti kbar kollha, imma b'mod speċjali meta tqabblu l-ġuvintur mal-irġiel. Dan kien interessanti għaliex minkejja li huma oqsma maskili fil-kultura Maltija, f'xi każi l-parteċipanti rġiel ta' etajiet differenti ma qablux bejniethom.

4.3 L-oqsma tal-ħjata u l-moda

4.3.1. L-oqsma u l-varjabbli soċjo-lingwistiċi

Għall-kuntrarju tal-oqsma l-oħra, dawn l-oqsma fil-kultura tagħna huma l-aktar assoċjati mas-sess femminili. Minkejja dan, hafna drabi l-parteċipanti rġiel qablu mal-parteċipanti nisa fl-għażla tal-ġens. Għalhekk, il-fatt li l-parteċipanti nisa aktarx huma familjari aktar ma' dawn in-nomi, ma kienx fattur determinanti li wassal biex jingħata ġens differenti mil-parteċipanti ta' sess differenti. Għalkemm huma oqsma femminili, 65% tan-nomi ġew assoċjati mal-maskil mill-maġġoranza tal-parteċipanti. Madanakollu, wiehed josserva li l-35% tan-nomi li ngħataw il-femminil huwa persentaġġ relattivament għoli meta mqabbel

mal-persentaġġ tan-nomi li ngħataw l-istess ġens fiż-żewġ kategoriji assoċjati mal-irġiel. Dan jista' jfisser li l-kategorija semantika jista' jkollha xi forma ta' influwenza fil-proċess tal-ghoti tal-ġens anke jekk din l-influwenza ma tidhirx li hija kbira hafna.

Għajr għan-nom 'box pleat', 'peep toe' u 'romper', il-varjabbli tas-sess ma jidhirx li influwenza l-ghoti tal-ġens lil nomi f'din il-kategorija. Min-naha l-oħra, mill-analiżi tal-età nstab li 35% tan-nomi jidher li ġew affettwati minn dan il-fattur għaliex grupp partikolari deher li għandu tendenza li jassoċja ġens partikolari aktar mill-grupp l-iehor.

4.4 L-oqsma tas-sbuħija u l-kożmetiċi

4.4.1. L-oqsma u l-varjabbli soċjo-lingwistiċi

Minkejja li l-oqsma tal-ħjata u l-moda huma magħrufa bħala oqsma li aktarx huma assoċjati mas-sess femminili fil-kultura Maltija, il-maġġoranza tal-irġiel qablu fl-għażla tal-ġens li taw il-maġġoranza tan-nisa. Għaldaqstant, dan reġa' wera li l-fatt li persuna probabbilment tkun aktar familjari mat-tifsira ta' kelma u tużaha aktar, ma jfissirx li se tagħti ġens differenti minn persuna oħra li ma tkunx familjari mat-tifsira tagħha. Jidher li għal dawn l-oqsma, il-maġġoranza

tan-nomi, dsatax-il nom minn ghoxrin, tqiesu bhala nomi maskili mill-parti l-kbira tal-partecipanti.

Għalkemm wiehed jista' jgħid li l-varjabbli tal-età b'mod ġenerali m'affettwax l-ghazla tal-ġens, meta saret analiżi aktar dettaljata, hareġ li dan il-fattur kien influwenti għan-nomi 'cuticle' u 'pin up' bejn il-ġuvintur u l-irġiel, u għan-nom 'foundation' bejn it-tfajliet u n-nisa.

4.5 Il-ġens tan-nomi missellfa mill-Ingliż – stabbilit jew le?

"Tktar ma n-nom missellef jintuza mill-komunità, iktar ikun probabbli li l-ġens ikun wiehed stabbli" (Micallef, 2017, p. 37). Mill-analiżi li saret f'dan ix-xogħol, irriżulta li kienu biss 31% tan-nomi mistharrġa li għandhom ġens stabbilit fost il-kelliema. Għaldaqstant, skont l-istudju tiegħi, il-maġġoranza tal-kliem li ġie studjat, kollu missellef mill-Ingliż u li hu relattivament ġdid, jidher li għad m'għandux ġens stabbilit fost il-kelliema tal-Malti. Fost in-nomi li l-ġens tagħhom għadu mhux stabbilit, ir-riżultati juru li hemm uħud li għandhom persentaġġ għoli ta' qbil fuq ġens wiehed u allura dan jista' jindika li dejjem qed joqorbu lejn fażi li fiha jistabbilixxu ġens partikolari, filwaqt li oħrajn għandhom il-perċentwali maqsumin u għadhom ftit 'il boqghod biex jistabbilixxu ġens.

4.6 Ir-relazzjoni bejn il-varjabbli soċjolingwistiċi u l-ġens grammatikali

4.6.1. Is-sess u l-ġens

Mill-istudju tiegħi hareġ li l-fattur tas-sess b'mod ġenerali m'affettwax fl-għoti tal-ġens tan-nomi mistharrġa. Dan in-nuqqas ta' rabta bejn il-ġens u s-sess fil-fatt sabu Farrugia (2003, p. 184 u 2018, p. 242) fl-istudji tiegħu. Minkejja dan, il-partecipanti ta' sess femminili kellhom tendenza akbar li jassoċjaw ġens partikolari ma' nom mill-irġiel.

4.6.2. L-età u l-ġens

Mill-analiżi skont il-varjabbli tal-età, ma nstabux differenzi kbar bejn it-tweġibiet taż-żewġ gruppi t'età differenti. Kien numru żgħir ta' nomi li b'mod ġenerali ngħataw ġens differenti skont l-età. Fil-fatt dawn il-każi jammontaw għal 11% biss tan-nomi kollha mistharrġa u għaldaqstant, għal darb'ohra, dan jaqbel mar-riżultat ta' Farrugia (2003, p. 231) li sab li l-fattur tal-età ma halliex effetti kbar fuq ir-riċerka.

4.7 Il-ġens maskili

Skont ir-riżultati li ksibt, il-ġens maskili deher bhala l-aktar ġens dominanti fost it-tmenin nom missellfa mill-Ingliż li ġew

analizzati. Fil-fatt, 87.5% tan-nomi ġew ikkunsidrati mill-maġġoranza bhala maskili. Dan jikkonferma li l-ġens maskili donnu huwa l-ġens default fil-proċess tal-ġhoti tal-ġens lin-nomi missellfa mill-Ingliż. Dan ir-riżultat huwa kompatibbli ma' dak li jikkonkludi Farrugia (2003) fejn sab li l-maskil kien aktar b'saħħtu fl-ġhoti tal-ġens lin-nomi missellfa fit-tliet partijiet tal-istudju tiegħu, b'persentaġġi globali ta' 76.9%, 66.6% u 71.6% rispettivament (p. 225).

4.8 L-ipoteżi tal-istudju

Fil-każ tar-riċerka tiegħi, għajr għal ftit nomi li fihom instabet differenza bbażata fuq xi varjabbli soċjolingwistiku u li għalihom ġiet aċċettata l-ipoteżi alternattiva, l-ipoteżi li tlaqt biha ma kinitx ikkonfermata. Għaldaqstant, ġiet aċċettata l-ipoteżi nulla għax la nstabt assoċjazzjoni bejn il-varjabbli soċjolingwistiċi magħżula u l-ġens, u lanqas bejn l-għarfien tat-tifsira ta' kliem minn qasam partikolari u s-sess tal-persuna. Dan il-punt huwa kkonfermat mill-għażla tal-istess ġens mill-maġġoranza. Dan jista' jfisser li l-parteeipanti ma kinux influwenzati mill-kategorija semantika li kienu jappartjenu għaliha n-nomi iżda setgħu kienu influwenzati mill-kriterju formali — il-hoss ta' tarf il-kelma. Dan jidher ukoll fl-esperiment

li għamel Farrugia (2003) fuq kliem ivvintat li fih il-maġġoranza tal-parteeipanti xorta waslu għall-istess għażla ta' ġens grammatikali minkejja li ma kellhom ebda għarfien tat-tifsira tal-kliem fl-esperiment (pp. 261-262).

5. Għeluq

Il-ġens li nagħtu lin-nomi mhux xi haġa stabbli; nom li jkollu ġens partikolari, maż-żmien mhux impossibbli li jingħatalu ġens iehor. Dan il-punt osservah ukoll Galdes (2016): "...ġie nnotat li d-dizzjunarju ta' Aquilina qed jiqdiem. Dan għaliex, ir-realtà lingwistika turi xorta oħra minn dak li juri d-dizzjunarju. Instab li hemm differenza bejn il-ġens mogħti fid-dizzjunarju u l-ġens li jingħata mill-kelliema nattivi lil ċerti nomi" (p. 96). Dan juri kemm fil-fatt din il-kategorija grammatikali qed tiżviluppa maż-żmien u saħansitra xi kriterji tal-ġhoti tal-ġens jistgħu wkoll jinbidlu. Fil-fatt skont Farrugia (2016), "Gender systems are not static. Given that languages undergo continuous development caused by a variety of factors, amongst which, contact with other languages, the gender system they incorporate will also undergo change" (p. 295).

Bibliografija

- Aksenov, A. T. (1984). K Probleme Ėkstralingvističeskoj Motivacii. Grammatičeskoj Kategorii Roda. F' *Voprosy jazykoznanija*, 33 (1), 14-25.
- Bloomfield, L. (1933). *Language*. Unwin University Books.
- Corbett, G. G. (1991). *Gender*. Cambridge University Press.
- . Corbett, G. G. (Ed.). (2014). *The Expression of Gender*. De Gruyter Mouton.
- Farrugia, G. (2003). *Il-Ġens Grammatikali li Jieħdu fil-Malti n-Nomi ta' Nisel Inġliż*. Mireva Publications.
- . Farrugia, G. (2015). *Il-Ġens Grammatikali fil-Malti f'Kuntest Tipologiku u Psikolingwistiku*. F' *Il-Malti*, LXXXVIII(1), 25-42. Akkademja tal-Malti.
- . Farrugia, G. (2016). "Languages in Contact". F' G. Puech & B. Saade (Edi.), *Shifts and Patterns in Maltese 19*, 293-314. De Gruyter Mouton.
- . Farrugia, G. (2018). *Grammatical Gender in Maltese*. De Gruyter Mouton.
- Farrugia, M. (2019). *Il-Ġens Grammatikali li Jieħdu l-Ismijiet tal-Ibliet u l-Irhula Maltin u Ghawdxin: Studju Soċjolingwistiku*. L-Universita ta' Malta.
- Galdes, J. C. (2016). *Il-Ġens tan-Nomi li Jirreferu ghal Mara fi Professjoni, Xogħol jew Kariga*. L-Universita ta' Malta.
- Hockett, C. F. (1958). *A Course in Modern Linguistics*. The Macmillan Company.
- Kilarski, M. (2007). "On Grammatical Gender as an Arbitrary and Redundant category". F' Kibbee, D. (Ed.), *History of Linguistics*, 24-36. <https://doi.org/10.1075/sihols.112>
- Lyons, J. (1975). *Introduction to Theoretical Linguistics*. Cambridge University Press.
- Micallef, D. (2017). *Il-Ġens Grammatikali li Jieħdu fil-Malti lin-Nomi Komposti Missellfa mill-Inġliż*. L-Universita ta' Malta.
- Serracino-Inglott, E. (1976). Ġens. F' *Il-Miklem Malti: 3 Ġ-H*, 27. Klabb Kotba Maltin.